

Kūrybiška vietokūra ir jos perspektyvos Lietuvoje

- 10h00–10h15** Kūrybiška vietokūra Lietuvos kultūros politikos kontekste (Kultūros viceministrė Gintautė Žemaitytė)
- 10h15–11h00** Kūrybiška vietokūra: samprata, užsienio ir Lietuvos atvejų studijos ir pritaikomumo analizė („Kurk Lietuvai“ programos dalyviai Ieva Nagytė ir Eugenijus Kaminskis)
- 11h00–11h30** Kavos pertrauka
- 11h30–12h45** Apskritojų stalo diskusija dėl kūrybiška vietokūra grįstų projektų poreikio ir kryptių
- 12h45–13h00** Diskusijos apibendrinimas

Kūrybiška vietokūra ir jos perspektyvos Lietuvoje

Ieva Nagytė

Eugenijus Kaminskis

2017 m. kovo 2 d.

Nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka

JPP „Kurk Lietuvai“ projektas su LR Kultūros ministerija

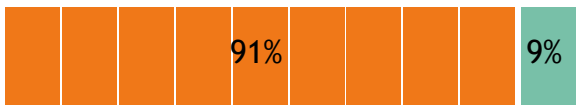
Problematika Lietuvoje: kultūra nepritaikyta konkrečių bendruomenių poreikiams

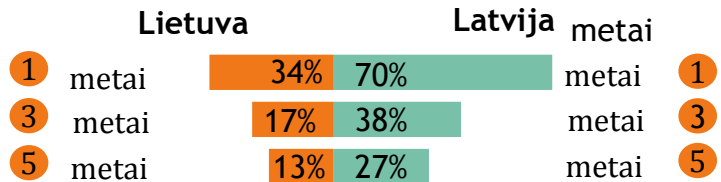
Tik **trečdalis** Lietuvos gyventojų dalyvauja kultūrinėje meninėje veikloje

Daugiau nei pusė Lietuvos gyventojų nesidomi savo šalies menais ir kultūra

Neproporcingos investicijos į „**kietąsias**“ ir „**minkštąsias**“ veiklas

Tik kas trečia KKI įmonė Lietuvoje išgyvena pirmuosius metus

Kūrybiška vietokūra

Kūrybiška vietokūra (*angl. – creative placemaking*) – tai būdas vykdyti kultūrinius projektus, kai partneriai iš viešo, privataus, nevyriausybinių ir bendruomeninių sektorių, naudodami menus ir kultūrinės veiklas, formuoja fizinį bei socialinį kaimynystės, miesto ar regiono charakterį (*Markusen ir Gadwa, 2010*).

Vadovavimasis kūrybiška vietokūra įgalina ne nuleisti kūrybinės idėjas iš viršaus ir bandyti jas parduoti, o sukurti aktualius kultūros produktus ir paslaugas, natūraliai atliepsiančius vietinius lūkesčius ir poreikius. Taip natūraliai didėja dalyvavimas kultūroje, kultūros vartojimas ir projektų tęstinumas.

Gerosios
užsienio
praktikos

Veiklų planavimas

*„Jei sakai, kad išgelbėsi pasaulį, turi pasakyti kaip.“
(Eglė Deltuvaitė)*

- 1. Pasiruošimas:**
 - Informacijos rinkimas;
 - Kultūros išteklių žemėlapis sudarymas;
 - Projekto plano ir finansavimo modelio sukūrimas.
- 2. Suinteresuotųjų šalių įtraukimas:**
 - Konsultacijos su bendruomene;
 - Komandos ir partnerysčių formavimas;
 - Savivaldos paramos užsitikrinimas.
- 3. Vertinimas ir prisitaikymas:**
 - Grįžtamojo ryšio įvertinimas;
 - Tikslų suderinimas;
 - Pokyčių pristatymas suinteresuotosioms šalims.
- 4. Projekto įgyvendinimas:**
 - Projekto startas, stebėseną ir peržiūra;
 - Projekto viešinimas;
 - Projekto nuosavybės perdavimas ir bendruomenės įgalinimas.

Kontekstas

*„Nėra jokios kitos užduoties, išskyrus tą, kad
vieta tau turi prakalbėti.”
(Dovilė Gaižauskienė)*

Kūrybinės idėjos įgyvendinamos specifinėje **vietoje** ir **bendruomenėje**, tam **tikru metu** ir sprendžiant **konkrečias problemas**.

Kultūros išteklių žemėlapis – tai puiki priemonė dar ankstyvoje projekto stadijoje įvardinti esmines jo įgyvendinimo sąlygas ir resursus:

- **Kuo unikali** projekto įgyvendinimo vieta?
- **Kuo ypatingi** vietos žmonės, organizacijos, institucijos ir verslai bei kaip jie **siejasi tarpusavyje**?
- Kokios pagrindinės **suinteresuotosios šalys** ir kokie jų interesai projekte?
- Kas yra **esminiai vietiniai žmonės**, galintys padėti pasiekti užsibrėžtų tikslų?
- Koks vietos **istorinis, geografinis, kultūrinis, socialinis, ekonominis** kontekstas?
- Kokia esamos **infrastruktūros situacija**, problemos, iššūkiai ir galimybės?
- Kaip galima panaudoti jau egzistuojančius vietos kūrybinius, kultūrinius ir materialiuosius **išteklis**?

Bendruomenių įtraukimas

„Mes darome eksperimentą su vietiniais žmonėmis, o jie daro eksperimentą su mumis.“ (Andrius Ciplijauskas)

Septyni žingsniai SU bendruomene

1. **SUprasti** įvairių bendruomenės grupių poreikius, lūkesčius, tikslus ir galimybes ir į juos atsižvelgti formuojant projekto viziją, misiją ir tikslus.
2. **SUpažindinti** bendruomenę su pirmine projekto idėja, informuoti ją apie projekto viziją, misiją ir tikslus.
3. **SUdominti** bendruomenės narius, ypač aktyviausius *vietos ambasadorius*, įnorinti juos veikti kartu.
4. **SUjungti** skirtingas bendruomenės amžiaus, lyties, socialinės padėties grupes, atsižvelgiant į visų jų anksčiau išreikštas nuomones.
5. **SUsivienyti** su veikliausiais bendruomenės nariais kūrybinio proceso metu, leisti jiems būti ne tik stebėtojais, bet ir veiksmo dalyviais.
6. **SUstiprinti** projekto poveikį vietos bendruomenei ir jo tęstinumą, nuosekliai perduodant bendrasavininkiško jausmą vietiniams gyventojams.
7. **SUsitikti** su vietos bendruomene reguliariai viso projekto metu, taip išlaikant nuolatinę ryšį.

Partnerystių užtikrinimas

„Auksinis trikampis: institucijos, profesionalai ir bendruomenė. Ant šio trikampio viskas laikosi, o tu esi per vidurį.“ (Elena Archipovaitė)

- 1. Savivalda: seniūnija ir savivaldybė**
 - Informacijos apie vietos infrastruktūrinius ir žmogiškuosius išteklius šaltinis;
 - Tarpininkai tarp verslų ir bendruomenių;
 - Pagalba su finansinių šaltinių paieška, įvairiais leidimais, rekomendacijomis ir kitais raštais.
- 2. Verslas**
 - Finansinė parama.
- 3. Nevyriausybines organizacijos ir biudžetinės įstaigos**
 - Projektinė patirtis;
 - Idėjinis žinių šaltinis;
 - Įvairių bendruomenių grupių įtraukimas.
- 4. Panašios iniciatyvos iš Lietuvos ir užsienio**
 - Specifinės patirties žinios;
 - Gerųjų praktikų mainai.
- 5. Vietos kūrėjai**
 - Projekto tęstinumo užtikrinimas;
 - Lyderystė.

Tęstinumas

„Svarbu, jog žmonės sužinotų, kad viskas, ką mes sukuriame, yra bendra.“ (Giedrė Godienė)

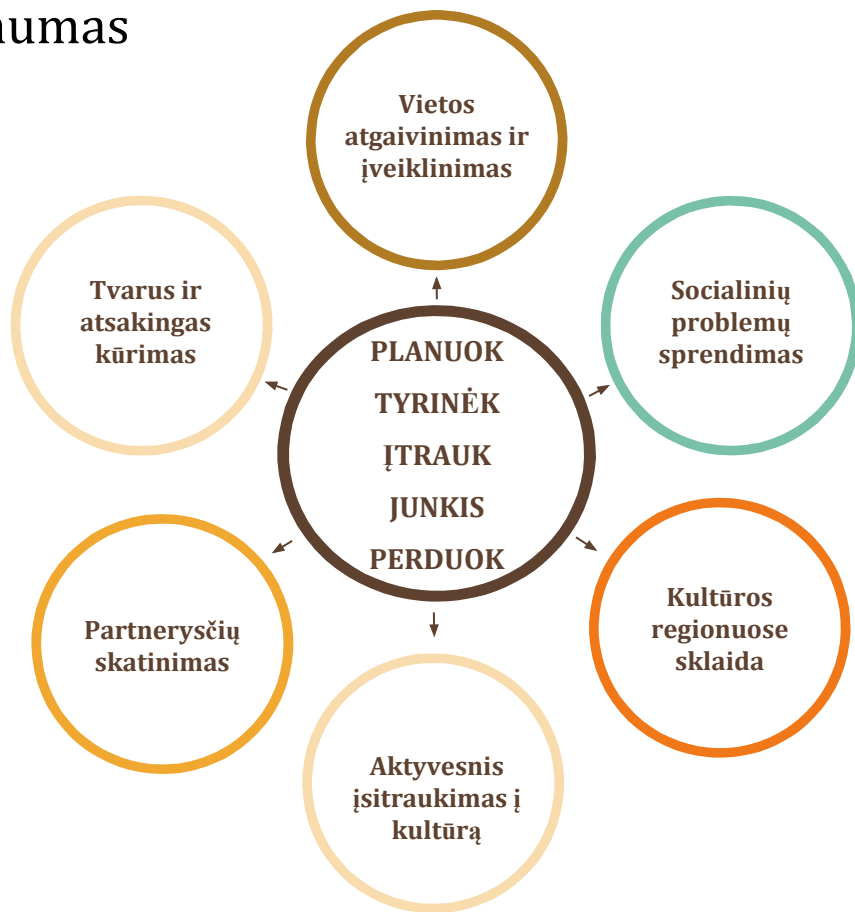
- Ar siūlymai **autentiški** pasirinktai vietai?
- Ar projekto planas sudaro vientisą **strategiją**?
- Ar tvari projekto **vizija**?
- Ar atsižvelgta į galimas **rizikas**?
- Ar **kūrybiškumas** yra projekto ašis?
- Ar surinkta tinkama **komanda** su reikiamais gebėjimais?
- Ar užtikrintos reikiamos **partnerystės**?
- Ar įtraukta vietos **bendruomenė**?
- Ar numatytas ilgalaikis projekto **poveikis**?
- Ar prisidedama prie **tvarios** visuomenės ir aplinkos kūrimo?

Bendrasavininkiško kūrimo

Pritaikomumas

Ačiū už dėmesį!

